

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Thursday 16 October: 2 p.m. Eastern Standard Time

Reading Time: 10 minutes

Working Time: 2 hours and 50 minutes

- *You have 10 minutes to read all the papers and to familiarise yourself with the requirements of the questions. You must not write during this time.*
- *Monolingual and/or bilingual printed dictionaries may be consulted during the reading time and also during the examination.*

Section 1: Listening and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 50 minutes for Section 1.
2. Write all your answers to the questions in Section 1 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Part A (Questions 1–3)

(20 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information and convey the information accurately and appropriately.*
-

You will hear **THREE** texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings in which you may make notes.

Listen carefully to each text and then answer the questions in **ENGLISH**.

	Marks	You may make notes in this space.
Text 1		
1. (a) Which one of the four facilities available at the sports complex was she interested in?	1	
_____		
(b) Other than sport, name two further options available at the sports complex.	2	
• _____		
• _____		
(c) Why was the visit to the sports complex such a happy experience for her?	1	
_____		
_____		

Marks You may make notes
in this space.

Text 2

2. (a) How is the film's theme relevant to the Jewish Film Festival? **1**

_____

(b) In the film, which team is Brazil playing in the 1970 World Cup? **1**

_____

(c) Why do Mauro's parents have to leave him to go on 'holidays'? **1**

_____

_____

(d) How does the neighbourhood Mauro grew up in differ from the one where his grandfather lives? **2**

_____

_____

(e) What happens to Mauro after his grandfather dies? **1**

_____

(f) Why do you think '... the whole situation is going to end badly'? **2**

_____

(g) How do the words 'עלנט ווי אַ שטיין' reflect Mauro's situation? **1**

_____

Marks You may make notes
in this space.

Text 3

3. (a) What is the procedure for asking a question?

1

(b) There are two sets of statistics quoted. How do they differ?

2

(c) What factors have contributed to the reduction in smoking in young people according to Professor Greenberg?

3

(d) Why does there need to be a break in the program?

1

Part B (Questions 4–5)

(10 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information;*
- *convey the information accurately and appropriately.*

You will hear TWO texts, one relating to Question 4 and one relating to Question 5. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings in which you may make notes.

Listen carefully to each text and then answer the questions in YIDDISH.

	Marks	You may make notes in this space.
Text 4		
4. (a) What are the two key areas that Reyzl and Symkhe studied about the Shoah?	1	
וואָס זײַנען די צוויי הויפט געביטן פון דער שואה וואָס רייזל און שימחה האָבן געלערנט?		
_____		
_____		
(b) If there had been only one generation at the March of the Living, would the experience have been as emotional? Explain.	1	
ווען ס'וואָלט געווען בלויז איין דור אויפן מאַרש, צי וואָלט די איבערלעבונג געהאַט די זעלבע עמאָציאָנעלע קראַפט? גיב אַן אויפקלערונג.		
_____		
_____		
(c) Identify two ways in which the participants honoured the memory of those who perished in the Holocaust.	2	
רעכן אויס צוויי אופנים אויף וועלכע די באַטייליקטע האָבן אָפּגעגעבן פּבוּד די אומגעקומענע קדושים.		
_____ •		
_____ •		

Marks You may make notes
in this space.

- (d) Explain the significance of the last three words of the text 'We are here'.

1

קלער אויף די באַדייטונג פון די לעצטע דריי ווערטער 'מיר זײַנען דאָ'.

- (e) What moved Symkhe deeply?

1

וואָס האָט שטאַרק געוויקט אויף שימחהן?

Text 5

5. (a) Outline two reasons why David does not wish to continue with his studies in Yiddish.

2

גיב אָן צוויי סיבות פאַרוואָס דוד וויל נישט אָנגיין מיטן לערנען ייִדיש.

- (b) How will David benefit from continuing his Yiddish studies?

2

ווי אַזוי וועט דוד געניסן פון ווייטער לערנען ייִדיש?

End of Section 1

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 2: Reading and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 1 hour and 15 minutes for Section 2.
2. Write all your answers to the questions in Section 2 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Part A (Questions 6–7)

(20 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- understand general and/or specific aspects of texts, by, for example, comparing, contrasting, summarising, or evaluating, and convey the information accurately and appropriately.*
-

6. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

פערציק יאָר האָט דער רבונג של עולם אַרומגעפירט דאָס פּאָלק ישראל אַרום און אַרום אין מדבר און געטראַכט: 'אויב איך וועל זיי פירן אויף אַ גלייכן וועג וועט יעדער נעמען פאַר זיך אַ שטיקל פעלד אָדער אַ ווינגאַרטן און נישט האָבן קיין שום פליכט צו לערנען תורה. דערפאַר וועל איך זיי פירן דורך אַ מדבר, וואו זיי וועלן עסן מן, טרינקען וואַסער פונעם ברונעם און לערנען תורה וואָס וועט דעמאָלט אַריין טיף אין זיי.'

און נאָך מער. ווען די איינוואוינער פון לאַנד פנען האָבן געהערט אַז די יידן וועלן באַלד אַריינקומען אין זייער לאַנד האָבן זיי פאַרברענט די ניי געזייטע זאַנגען. זיי האָבן אַרויסגעריסן ביימער, אָפגעשניטן יונגע ביימלעך, הרוב געמאַכט הייזער און פאַרשטאַפט ברונעמס. דער רבונג של עולם האָט געזאָגט: 'איך האָב צוגעזאָגט אברהמען צו פירן זיינע קינדער אין אַ לאַנד פול מיט גוטע זאַכן. וועל איך זיי אויפהאַלטן פערציק יאָר אין מדבר ביז די איינוואוינער פון פנען וועלן פאַרריכטן אַלץ וואָס זיי האָבן צעשטערט.'

QUESTIONS

Marks

(a) What were the two reasons given by the Lord to justify keeping the Israelites in the wilderness? **2**

- _____
- _____

(b) What life-threatening actions did the inhabitants undertake to repel the invaders? **3**

---

7. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

א באשיידענער סטאָליער-אַרבעטער איז מרדכי געבירטיג געוואָרן דער מייסטער פון ליד. זיינע לידער זיינען געוואָרן ווי פּאָפּולערע פּאָלקס-לידער ווען ער האָט נאָך געלעבט. ער איז געבוירן געוואָרן דעם 4טן מאַי 1877 און די נאַציס האָבן אים דערמאָרדעט דעם 4טן יוני 1942.

מרדכי געבירטיג, אַ זון פון דער אַרעמקייט, האָט איינגעזאָפּט אין זיך, מיט זיין סענסיטיווער נשמה, דאָס געמיט פון פרומען טאַטן, פון דער ליידנדיקער מאַמען, די קליינע וואונטשן פון דעם אַרעמען קינד, די פּסדריקע זאָרגן פון די עלטערן פאַר זייערע קינדער, די איידעלע געפילן פון דעם פאַרליבטן בחור, די פּיין פון דעם אַרבעטס-מענטש.

אַ פּאָלק דריקט אויס זיינע געפילן אין לידער. די פּאָלקס-לידער פון מזרח אייראָפּעישע ייִדן שפּיגלען אַפּ אַלע אַספּעקטן פון ייִדישן לעבן און פון זייער געשיכטע: קאַמף פאַר קיום, דערציונג פון קינדער, שפּיל, טאַנץ, לערנען תּורה, ליבע און חתונה, רעליגיע און פּילאָסאָפּיע, הומאַר און סאַטירע, היסטאָרישע געשעענישן און סאַציאַלע פּראָבלעמען.

סוף 19טן און אָנהויב 20טן יאָרהונדערט איז פּאָרגעקומען אַ ראַדיקאַלע ענדערונג אין קולטור-לעבן פון די ייִדן אין מזרח אייראָפּע. אַלטע ווערטן האָבן פאַרלוירן זייער וויכטיק אַרט. עס האָט זיך אָנגעהויבן אַ באַוועגונג וואָס האָט אַראַפּגעצויגן דעם רעליגיעזן שלייַער פון ייִדישן לעבן. עס זיינען געשאַפּן געוואָרן ייִדישע כאָרן און אַרקעסטערס. ס'איז געווען אַ טיפּער חשק ביים מענטש צו זינגען. די ייִדישע מאַסן האָבן זיך הויך צעזונגען און זייער געבענטשטער פּאָלקס-זינגער איז געווען מרדכי געבירטיג.

געבוירן אין קראָקע האָט ער געאַרבעט אין אַ מעבל-וואַרשטאַט און געלעבט אין גרויס אַרעמקייט. זיינע לידער האָט ער געוויינטלעך געשאַפּן ביי דער אַרבעט און זיי אויסגעשפּילט אויף אַ פּיפּל אָדער אויסגעזונגען דעם ניגון פאַר אַ שכן, אַ מוזיקער, וועלכער האָט עס אויסגעשפּילט אויף דער פּיאנאָ און אויסגעשריבן די מוזיק. קיין מוזיק האָט געבירטיג קיין מאָל נישט געלערנט, נישט געקענט לייענען אָדער פאַרשרייבן די נאָטן. אַרטיסטן פון ייִדישן טעאַטער האָבן געזונגען זיינע לידער אין זייערע פּראָגראַמען, אָפּט ניט וויסנדיק ווער זייער מחבר איז געווען.

QUESTIONS

Marks

- (a) Typical folk songs of Eastern European Jewry reflect aspects of their life and history. Explain the term 'קצמץ פאר קיום' and give an example. 2

- (b) How did Gebirtig make a living? 1

- (c) Indicate the different sources of inspiration Gebirtig drew from his childhood, his adult life and Jewish society. 6

His childhood	<ul style="list-style-type: none"> • •
His adult life	<ul style="list-style-type: none"> • •
Jewish society	<ul style="list-style-type: none"> • •

- (d) How did the traditional attitudes of Eastern European Jews change by the beginning of the 20th century? 2

- (e) Explain the methods Gebirtig used to write his songs and why. 2

- (f) Name two qualities which Gebirtig possessed. 2

- _____
- _____

Part B (Question 8)

(10 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of a text by identifying, analysing, and responding to information;*
  - *convey information coherently (structure, sequence, accuracy and variety of vocabulary and sentence structure) and appropriately (relevance, use of conventions of the text type).*
-

8. Read the text and then answer the question in 150–200 words in YIDDISH on page 7.

די ערד איז וואַרעמער געוואָרן מיט איין גראַד אין די לעצטע הונדערט יאָר. קלימאַטישע ענדערונגען קענען קומען פון זיך אַליין. דאָך גלייבן די מערהייט וויסנשאַפטלער אַז מענטשלעכע אַקטיוויטעט העלפט וואַרעמער מאַכן די ערד. זיי ווייסן אַז די 'אַראַנזשעריע' גאַזן מאַכן די ערד וואַרעמער, ווייל זיי האַלטן אַינע ענערגיע פון דער זון אין דער אַטמאָספּער אַרום דער ערד. ווען די ערד ווערט וואַרעמער ענדערט זיך די אָפּטקייט און שטאַרקייט פון די רעגנס, דער ים ווערט פּולער און געוויקסן, חיות, פייגל און מענטשן קענען ליידן.

אין די לעצטע 200 יאָר, מיט דער אַנטוויקלונג פון מאַשינען און אינדוסטרי און פון דער נײַער טעכנאָלאָגיע, פּראָדוצירן מיר אַ סך מער גאַזן ווי אַמאָל, למשל ווען מיר ניצן עלעקטרי, עלעקטרישע מאַשינען, בענזין און אויטאָס. די גאַזן העלפן וואַרעמער מאַכן די ערד און דערפירן צו קלימאַטישע ענדערונגען, וועלכע קענען שאַפן גרויסע פּראָבלעמען. אָבער ס'זײַנען דאָ אַ סך איינפאַכע זאַכן וואָס יעדער איינער פון אונדז קען יאָ טאָן צו פאַרבעסערן די לאַגע.

QUESTION

Write an informative letter to the editor of your school paper, suggesting how school students can alleviate the problem at school and in the home. Give specific examples.

פּראָגע: שרייב אָן אַ בריוו אין דער רעדאַקציע פון דער שול צייטונג און לייג פאַר וואָס שול סטודענטן קענען טאָן פּדי לייכטער צו מאַכן דעם פּראָבלעם אין שול און אין דער היים. גיב ספּעציפישע ביישפּילן.

You may make notes in this space.

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2008 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 3: Writing in Yiddish (15 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 45 minutes for Section 3.
2. Write your answer to a question from Section 3 in this booklet in blue or black ink or ball-point pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ONE question in YIDDISH.
4. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
5. All question booklets will be collected at the end of the examination.

This examination is used for the HSC (New South Wales), the NTCE (Northern Territory), the SACE (South Australia), the TCE (Tasmania), the VCE (Victoria), and the WACE (Western Australia).

Section 3 (Questions 9–12)

(15 marks)

When judging performance in this section, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates:

- *relevance and depth of treatment of ideas, information, or opinions;*
  - *accuracy and range of vocabulary and sentence structures;*
  - *the capacity to structure and sequence response and capacity to use conventions of the text type.*
-

Answer ONE question from this section in 200–250 words in YIDDISH.

9. Write a narrative account about a **personal** childhood experience which still brings a smile to your face.

דערצייל וועגן אַ פּערזענלעכער איבערלעבונג פון דיין קינדהייט און קלער אויף פאַרוואָס זי רופט נאָך אַלץ אַרויס אַ שמייכל ביי דיר אויף די ליפן.

10. You have been appointed as a youth ambassador to the Beijing Olympics. Write the text of a speech to encourage and **persuade** the under-30 generation to visit Australia.

מען האָט דיך אויסגעקליבן אלס אַ יוגנט אַמבאַסאַדאָר צו די אָלימפישע שפּילן אין בייזשינג. שרייב אָן אַ רעדע פּדי איבערצוצייגן די אין עלטער פון אונטער 30 יאָר צו באַזוכן אויסטראַליע.

11. 'Mobile phones should be banned at school.' Write an **evaluative** report on this issue putting the arguments for and against.

'צעלקעס דאַרף מען פאַרבאָטן אין שולן.' גיב אָן אַפּשאַצונג פון די אַרגומענטן פאַר און קעגן דעם פאַרשלאָג.

12. **Imagine** you could live anywhere in the world. Write a letter to a friend overseas stating which place you would choose and why.

שטעל זיך פאַר, אַז דו קענסט וואוינען וואו דו ווילסט נאָר אויף דער וועלט. שרייב אָן אַ בריוו צו אַ חבר אָדער חברטע אין אויסלאַנד אין וועלכן דו קלערסט אויף וואו דו וואָלטסט אויסגעקליבן צו וואוינען און פאַרוואָס.

You may make notes in this space.

